

# ABD’NİN POPÜLİZMLE SINAVI

Selin Nasi

*ABD Başkanlık seçimlerinde, Demokrat Parti adayı Joe Biden’ın, Başkan Donald Trump karşısında aldığı galibiyet, popülist bir liderin sandıkta yenilebileceğini göstermesi açısından demokrasiye olan inancı tazeledi. Aynı zamanda, denge denetleme mekanizmalarının işleyişi ve ülkede “alternatif gerçekler”in üzerine ısrarla giden özgür bir medyanın varlığının popülizmle mücadelede nasıl bir fark yarattığını da ortaya koymuş oldu.*

Önümüzdeki dört sene, Beyaz Saray’da Demokrat Partili bir başkan oturacak olmasına rağmen, açıklanan son rakamlara bakınca, Demokrat Parti cephesinde beklenen mavi dalga (Demokrat Parti’yi temsil eden renk) etkisinden söz etmek mümkün değil. Özellikle, Donald Trump’ın ülkede 233 binden fazla insanın hayatını kaybettiği COVID-19 salgınına yönetme konusundaki başarısız performansına rağmen aldığı yüksek oy oranı, oldukça düşündürücü. Demokratlar Temsilciler Meclisi’nde üstünlüğü korusalar dahi sandalye kaybettiler. Eyalet yasama meclislerinin büyük çoğunluğunda hala Cumhuriyetçiler söz sahibi. Her ne kadar, Senato’daki dengeler 5 Ocak’ta Georgia’da yenilecek seçimler sonrası netlik kazanacak olsa da, Cumhuriyetçilerin sayıca çoğunluğu muhafaza edecekleri öngörülmektedir.<sup>1</sup> Üstelik seçim analizleri, Donald Trump’ın geleneksel olarak Demokratlara oy verme eğilimindeki Afrika Amerikalı ve Latin kökenli seçmenler arasında oylarını 2016 seçimlerine kıyasla artırdığı ortaya koymaktadır.<sup>2</sup> En çok oyu alanın tüm eyalet delegelerini kazandığı Amerikan seçim sistemi bu haliyle kaldığı takdirde, Demokrat

Parti’nin oy kaymasını durdurabilmek açısından seçmen davranışını tahlil etmesi ve uygun politikalar belirlemesi gerekmektedir.

Bu koşullarda Biden yönetiminin seçim galibiyetiyle, rehavete kapılma lüksü olmayacaktır. Amerikan siyasetinde popülizmin kök salmasına zemin hazırlayan ekonomik ve kültürel sorunların çözümü kolay olmadığı gibi, sistem aynı zamanda partiler üstü uzlaşma gerektirmektedir. Başkan Donald Trump’ın, Cumhuriyetçi Parti’yi arkasına alarak, usulsüzlük yapıldığı iddiasıyla seçim sonuçlarını tanımayan tutumu, 2022’de ara seçimler ve 2024’de başkanlık yarışı olduğu hesaba katılırsa, ABD siyasetinde kampanya sezonunun hiç kapanmadan devam edeceğini düşündürmektedir. Peki, Biden yönetiminin popülizmle mücadelede elini güçlendirmesi mümkün mü?

## Amerikan toplumunda derin yarılma

Seçim sonuçları, Amerikan toplumunu etkisi altına alan kutuplaşmanın derinliğini de gözler önüne sermiş oldu. Seçmenin yüzde 51’inin Biden’a oy vermiş olması, aynı zamanda geri kalan yüzde 47,2’lik kesimin taban tabana zit

politikalara destek verdiği, bambaşka değerleri benimsediği anlamına gelmektedir. Bu iki grup birbirine karşı derin bir güvensizlik beslerken, ülkeyi etkisi altına alan temel sorun başlıkları ve çözüm yöntemleri konusunda da ayrışmaktadır. Örneğin, 2020 seçimlerinde Biden'a oy verenler için öncelikli konular, COVID-19 ile mücadele, sağlık sistemi ve ırkçılık iken, Trump'a oy veren seçmenin önceliğinin ekonomi ve kamu güvenliği olduğu görülmektedir.<sup>3</sup>

Başka ülkelerde olduğu gibi, ABD seçmeni de coğrafi bölgeler, ırk, yaş, cinsiyet, ekonomik gelir ve eğitim düzeyi gibi değişkenler üzerinden ayrışarak, farklı siyasi partilere yönelmektedir. Kıyı bölgeler liberal eğilim gösterirken, iç kesimler ve kırsal bölgeler daha muhafazakar çizgide oy kullanmaktadır.. 2020 seçim sonuçları üzerine yapılan ön araştırmalar, Biden'ın kritik eyaletleri olarak galibiyeti göğüslemesinde, başta kadınlar olmak üzere, 18-24 yaş arası gençler, yüksek öğrenim görmüş kesimler ve beyaz olmayan seçmenin (Afrika Amerikalıların yüzde 87'si, Latin kökenlilerin ise yüzde 66'sı Biden'ı desteklemiş) belirleyici rol oynadığını göstermektedir.<sup>4</sup>

Araştırmalar ayrıca, Trump'ın 2016'daki seçim başarısını borçlu olduğu, beyaz, eğitim düzeyi düşük, alt gelir grubuna mensup, erkek seçmen nezdinde popülaritesini 2020 seçimlerinde de büyük ölçüde koruduğunu ortaya koymaktadır. Ancak bu sonuçlar içinde önemli bir nokta, Trump'ın bariz ırkçı söylemine rağmen, geleneksel olarak, ağırlıklı Demokrat Parti'ye oy veren beyaz olmayan seçmen içinde oy oranını artırmış olmasıdır. Edison Araştırma sonuçlarına göre, Trump, 2016 seçimlerine kıyasla, siyah seçmenden aldığı oyu

yüzde 8'den yüzde 11'e; Latin kökenlilerden aldığı oy oranını ise yüzde 28'den yüzde 31'e yükseltmiş.<sup>5</sup>

Bu kayma, seçmen davranışını yorumlamak açısından önemli. Çünkü özellikle son 10 yıldır, Cumhuriyetçiler eyalet meclislerindeki nüfuzunu kullanarak, gerek idari birimleri Cumhuriyetçi Parti'ye oy devşirecek biçimde yeniden şekillendirerek, gerekse yeni kurallar getirerek (fotoğraflı kimlik gösterilmesi zorunluluğu, erken oy kullanma sürelerinin kısıtlanması, seçim sandıklarının taşınması, seçmen kaydı olmayanların aynı gün kayıt yapmalarını engellenmesi gibi) azınlık oylarını baskılamaya çalışmıştır.<sup>6</sup> Üstelik, araştırmalar, Amerikan toplumunda pandemi-den en kötü etkilenen grupların Afrika Amerikalı ve Latin kökenli kesimler olduğunu göstermektedir. COVID-19 sebebiyle hayatını kaybeden Afrika Amerikalı ve Latin kökenlilerin oranı beyazların üç katı.<sup>7</sup> Pew Araştırmasına göre, Latin kökenlilerin yüzde 53'ü, Afrika Amerikalıların yüzde 43'ü COVID-19 salgınının yol açtığı ekonomik kriz sebebiyle, ya işini kaybetmiş ya da maaşları düşürülmüş. Bu oran beyaz Amerikalılar arasında sadece yüzde 23.<sup>8</sup> Öyleyse, hem ayrımcılıktan mağdur, hem de ekonomik açıdan kırılgan olan grupların sosyal devlet politikalarından yana Demokrat parti yerine, sermayedar kesimi temsil eden bir partiye oy vermelerini nasıl açıklayabiliriz?

### **Trump'a oy veren azınlıkların önceliği ekonomi**

Öncelikle, azınlıkların monolitik (yekpare) bir grup olarak hareket etmediklerinin altını çizmek gerekmektedir. Yani seçmen aslında bi-

linçli bir tercih ortaya koyuyor veya inanmayı tercih ediyor denilebilir. Elbette, bunda Trump'ın algı yönetimindeki başarısının- Demokratların mesajlarını iletmedeki başarısızlığı olarak da okunabilir- payı var.

Pandemi, dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi, ABD'de de yönetimi, ekonomiyi kurtarmakla, insanları kurtarmak arasında bir tercih yapmaya zorladı. Birçoğu sigortasız, geçici işlerde çalışan sosyal güvenceden yoksun kesimler için ekonominin kapanması zaten açlığa mahkum olmakla eşdeğer. Dolayısıyla, her şeyden çok Trump'ın ekonomiyi kapatmama, iş ve istihdam yaratma vaatlerinin azınlıklar üzerinde etkili olduğunu söylemek mümkün.<sup>9</sup>

Doğrusu, şayet COVID-19 salgını patlak vermemiş olsaydı, o güne kadarki ekonomik göstergelerin olumlu seyrinden ötürü, Trump büyük ihtimalle, ikinci kez başkan seçilebilirdi. "Ülkede işsizliği son elli yılın en düşük düzeyine indirdik" derken aslında, Trump yalan söylemiyor. Ancak bu durum, Cumhuriyetçi yönetimin ekonomi politikalarının başarısından ziyade, Obama döneminde temeli atılan programların meyve vermesinden kaynaklanıyor. Örnek vermek gerekirse, 2019 Eylül ayında ülke genelinde işsizlik oranı yüzde 3,5'e gerilemişti.<sup>10</sup> Bu trend Obama zamanında başlamış, 2009-2017 yılları arasında Afrika Amerikalı kesimin işsizlik oranı yüzde 12,6'dan yüzde 7,5'a düşmüştü.<sup>11</sup>

Oysa, yakından bakıldığında, ırklar arası gelir eşitsizliğinin Trump döneminde artmaya devam ettiği görülmektedir. ABD'de Afrika Amerikalı bir aile, beyaz bir ailenin kazandığının yarısı kadar kazanmaktadır. Yine,

araştırmalar, Trump'ın övgüyle bahsettiği, 2017'de Kongre'den geçirdiği vergi indirim yasası kapsamında uygulamaya konan "Opportunity Zone Incentive-Fırsat Kuşağı Teşviki" programının dezavantajlı kesimlere istihdam yaratma konusunda kayda değer bir iyileşme sağlamadığını, daha çok üst gelir gruplarını zenginleştirdiğini ortaya koymaktadır.<sup>12</sup> Irkçılığın gizli yüzü, yatırım fonlarının dağılımında da devreye girmekte ve tüm gerekli şartlar eksiksiz yerine getirilmiş olsa dahi, beyaz girişimciler siyahlara tercih edilmektedir.<sup>13</sup>

Rakamlar derinlemesine incelendiğinde ortaya farklı bir hikaye çıkmasına rağmen, Trump'ın kendisini iş ve istihdam yaratma konusunda becerikli işadamı olarak lanse etmesinin, bir kısım seçmen tarafından kabul gördüğü söylenebilir. Bugüne dek Abraham Lincoln'den sonra siyahlar için en çok çalışmış başkan olduğunu iddia eden Trump seçildiği takdirde, Afrika Amerikalılara istihdam yaratmayı hedefleyen 500 milyar dolarlık bir yatırım programı uygulamaya koyacağı vaat etmişti. Kampanya kapsamında halka seslenen, Trump'ın danışmanı aynı zamanda damadı olan Jared Kushner'in "Babam gibi siz de başarabilirsiniz, şayet isterseniz," mesajı,<sup>14</sup> çaresiz kitlelerin çalışma ve emeğin karşılığında başarı üzerine kurulu Hıristiyan etiği, ve bir bakıma Amerikan rüyası üzerinden mobilize edildiğini gösteriyor. Bunu yaparken, Trump'ın varlıklı bir beyaz ailenin oğlu olmasının ön plana çıkartılmaması, belli ki, güdümlü yürütülen iletişim stratejisinin bir parçası. Ancak, "bütçe açığını öne sürerek, Kongre'de 500 milyar dolarlık Koronavirüs Yardım Paketine karşı çıkmış Cumhuriyetçi

senatörler neden aynı miktarı Afrika Amerikalılara aktarmak istesinler?” şeklindeki bir sorunun, seçmenlerce sorulmayışı bir o kadar düşündürücü.

Bu bağlamda, Trump'ın, dünyaca ünlü 50 Cent ve Lil Wayne gibi siyah Rap yıldızlarından aldığı kampanya desteğinin, Afrika kökenli Amerikalı seçmene ulaşmasındaki payı yadsınmamalı. Trump, Biden'ın üst gelir gruplarına yönelik gelir vergisi ve kurum vergi oranlarını artırmayı hedefleyen ekonomi programını eleştirirken, işverenlerin bu durumda işçi çıkaracaklarını, dolayısıyla en başta alt gelir gruplarının mağdur olacağını öne sürüyordu. 50 Cent'in New York Post'a verdiği “Biden'in vergi politikaları yüzünden 20 Cent olmak istemiyorum” beyanatını twitter hesabından paylaşan Trump, haber içeriğinde yer alan Biden'ın yüksek gelir gruplarından %65 vergi alacağı şeklindeki bilginin gerçeği yansıtmadığını söyleme gereği duymamıştı.<sup>15</sup> Sanatçının, 100 milyon dolarlık serveti olduğu, siyah bir ailenin ortalama gelirinin ise 2019 yılı itibarıyla yalnızca 46 bin dolar olduğu gibi ayrıntılar ise yine seçim telaşında kayboldu.

Trump'ın seçimlerde aldığı oy oranını değerlendirirken, rakibini karalamak için hiçbir fırsatı kaçırmadığını, negatif propagandanın olabildiğince yararlandığının altını çizmek gerekir. Her ne kadar Amerikan tarihinin ilk siyah başkanı Obama'nın Başkan Yardımcısı olarak görev yapmış olsa da, Senato Yargı Komitesi Başkanı olduğu dönemde, kabul edilen, tartışmalı 1994 tarihli Ceza Yasası'nın, Biden'ı Afrika-Amerikalı seçmen gözünde bir nebze gölgelemiş olması muhtemel. Federal suçların ağırlaştırılması, uzatılan tutukluluk

süreleri gibi birtakım değişiklikler neticesinde hapishanelerin rekor düzeyde dolmasına yol açan söz konusu yasa, Afrika-Amerikalıların orantısız şekilde hüküm giymesine neden olduğundan ötürü eleştirilmekteydi. Biden da kendi adına öz eleştiride bulunmuş ve o zamandan beri düşüncelerinin değiştiğini ifade etmişti. Trump ise seçim kampanyası boyunca bir taraftan Biden'ın sicilini gündemde tuttu, diğer yandan, 2017 yılında iki partinin anlaşması sonucu Kongre'den geçen “First Step Act” başlıklı Ceza Reformu'nu göstererek, Afrika-Amerikalı seçmeni, asıl kendisinin haksız tutuklamaların önüne geçecek lider olduğuna ikna etmeye çalıştı. Bunu yaparken, Hillary Clinton'ın talihsiz şekilde, 1996 yılında, suça meyilli gördüğü Afrika Amerikalı gençler için kullandığı “superpredators-yırtıcılar” ifadesini Biden'e attetti. Biden ise, bir mülakatında sarfettiği “benimle Trump arasında tercih yapmakta zorlanıyorsanız, siyah değilsiniz,” şeklindeki sözleriyle rakibine koz vermiş oldu.<sup>16</sup>

### İşsizlik ve suç oranlarından kaygılı Latinler

Seçim sonuçlarının belki de en ilgi çekici bulgularından biri kuşkusuz, Trump'ın göçmen karşıtı duruşu, Meksikalılar için kullandığı hakaretimiz yakıştırmalar herkesçe malumken, Florida, Teksas ve Arizona gibi kritik eyaletlerde Latin kökenliler içindeki desteğini artırmış olmasıdır. İlk bakışta çelişkili görünen bu durum, aslında bir kısım Latin kökenli seçmenin oy kullanırken, ekonomik kaygılar ve suç oranlarından duyulan rahatsızlığı ön plana almasıyla alakalı.

Trump'a oy verdiğini söyleyen Latin kökenli bir seçmenin değerlendirmeleri bu açıdan ol-

dukça anlamlı: “Meksika bize birçok sorunlu insan yolluyor. Bu insanlar beraberinde o sorunları ülkemize taşıyor. Uyuşturucu getiriyor, suç işliyorlar.... Başkan Trump’ın [tecavüzcü Meksikalılar derken] ne söylemek istediğini anlıyoruz. Bunu ifade etme biçimi doğru mu? Değil. Ama bütün Meksikalıları kastetmediğini biliyoruz.”<sup>17</sup>

Bu bağlamda, Trump’ın ayrımcı söylemini üzerine alınmayan bir kısım Latin seçmen, göç konusunu ekonomi ve güvenlik perspektifinden değerlendirmektedir. Buna göre, birkaç nesil önce Amerika’ya gelip yerleşmiş ailelerin üyeleri, yıllar içinde emekle edindikleri kazanımları, ülkeye yasadışı giren göçmenlere kaptırmak istemediklerini ifade etmekte. Çünkü yasadışı göç, kaçak işçi sayısının artması ve maaşların düşmesi anlamına gelmektedir. Bu sebeple, Trump’ın göçü sınırlandıran politikalarını çıkarlarına daha uygun bulmaktadırlar. Bu açıdan bakıldığında, Meksika ile uzun bir sınıra sahip Teksas eyaletinde Latin kökenli seçmenin yüzde 41’inin Trump’a oy vermesi çok da şaşırtıcı görünmemektedir.<sup>18</sup>

Tüm bunlara ek olarak, Trump’ın çizdiği maço lider profili, ataerkil kültüre sahip Latin kökenli seçmene cazip görünmüş olabilir. Ayrıca, ABD’de Latin kökenli nüfusun yarısından fazlasının Katolik olduğu düşünülürse, kürtaj gibi kültürel meselelerde muhafazakar duruşa sahip Yargıç Amy Barrett’in Yüksek me’ye atanmasının, Cumhuriyetçi Parti’ye desteği artırmış olması kuvvetli bir olasılık. Bu da seçim yatırımının doğru yapıldığını düşündürüyor.

Öte yandan, tıpkı Afrika Amerikalılar üzerinde olduğu gibi, Latin kökenli seçmen üzerinde de Trump’ın Demokratları hedef alan karalama kampanyasının işlediğini not düşmek gerek. Örneğin, seçimlerin alınmasında kritik öneme sahip Florida’da, Cumhuriyetçilerin otobüsle eyaleti bir uçtan bir uca dolaşarak yürüttükleri “Sosyalizme karşı savaşanlar” (Fighters Against Socialism) kampanyasının Latin seçmen nezdinde karşılık bulduğu anlaşılıyor.<sup>19</sup> “Biden’a oy verirseniz, sosyalizme ve Marksizme oy vermiş olacaksınız!” mesajı komünizmden kaçıp Amerika’ya sığınmış, yüzde 27’si Porto Rico, yüzde 29’u Kübalı Amerikalılardan oluşan Florida seçmenini etkilemiş olacak ki, Latin oylarının yüzde 47’si Trump’a gitmiş.<sup>20</sup> Üstelik Demokrat Parti’nin, Latin seçmeni kazanmak için 20 milyon dolarlık -Trump’ın iki katı- bir bütçe ayırarak, seçim kampanyasında farklı aksanlarda İspanyolca reklamlara yer vermiş olmasına rağmen.<sup>21</sup>

### **Demokratların popülist siyaset karşısında ikilemi**

ABD seçimlerini takip ederken pandemi sebebiyle, olağanüstü koşullarda yürütülen bir seçim kampanyasına da tanıklık etmiş olduk. İki partinin, COVID-19 salgını karşısında sergiledikleri tezat duruşun, kampanya biçimlerini de şekillendirdiği görülmektedir. Trump, salgını körüklediğine dair eleştirilerine kulak asmadan, ülkenin dört bir yanında kalabalık mitingler düzeledi. Biden ise, uzun bir süre evinin bodrum katından, internet üzerinden seçmenlere hitap ettikten sonra, ekibiyle kilit birtakım eyaletlere ziyarette bulundu. Demokratlar seçim kampanyasına Cumhuriyetçilerin iki katı para harcamalarına rağmen, Biden,



sosyal medyada görünürlük açısından Trump'ın gerisinde kaldı. Örneğin, Trump'ın Facebook hesabını 130 milyon, Twitter hesabını 88,9 milyon kişi takip ederken, Biden'ın Facebook'ta 18 milyon, Twitter'da ise 18,9 milyon takipçide kalmasının üzerine düşünmek gerekiyor. Bu durum Biden'ın kitleleri fazlaca heyecanlandıramayan ılımlı bir aday olmasına bağlanabileceği gibi, Trump'ın gerçekleri çoğu zaman çarpıtan, iftira ve karalamalar içeren paylaşımlarının daha çok dikkat çektiğini de ortaya koyuyor. Sosyal medyanın, seçmen davranışı üzerindeki etkisi sınırlı olabilir. Ancak, liderin halk ile aracısız, doğrudan iletişim kurmasına fırsat vermesi açısından, sosyal medya popülist siyasete alan açmakta, popülist siyasetçinin büyük puntolu, bol ünlemlili, çoğu zaman dezenformasyon ve karalama içeren, toplumu kutuplaştıran mesajlarına platform sunmaktadır. Demokrat Parti perspektifinden, böylesi mesajlara aynı tonda karşılık vermek, seviyeyi düşürmek; cevapsız bırakmak ise "alternatif gerçeklerin" gündemi ve siyasi anlatıyı belirlemesine geçit verme riskini barındırıyor.

Ancak, Biden yönetimini önümüzdeki dönem bekleyen daha büyük sorun, Georgia'da 5 Ocak'ta yenilenecek Senato seçimlerinde sürpriz yaşanmazsa, Cumhuriyetçilerin çoğunlukta olduğu bir Senato ile çalışmak zorunda kalacak olmasıdır. Bu durumda, başkan kararname yoluyla birtakım politikaları uygulamaya koymayı deneyecektir. Ancak,

sosyal refah devletini güçlendirecek, dezavantajlı grupların eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimini sağlayacak, altyapı projelerine kaynak yaratacak kararların alınmasında, Cumhuriyetçi Parti'nin yeni yönetimin önünü tıkamaya çalışacağını tahmin etmek güç değil. Biden yönetimi beklentilerin altında bir performans sergilemesi durumunda, Demokratların önce Temsilciler Meclisi'ni sonra da başkanlığı, seçimlerin hileyle kazanıldığı teması üzerinden seçmenlerini mobilize edecek Cumhuriyetçilere kaptırması imkan dahilinde görünmektedir.

2024 için ürküten senaryo ise, Trump'tan daha zorlu bir popülist liderin başkanlığa yükselmesidir. Dolayısıyla, Demokrat Parti'nin seçim sonuçlarını doğru analiz etmesi ve eline geçen dört yıllık süreyi, Trump'a yönelen seçmenin sorunlarına kalıcı çözümler getirmek için kullanması ABD demokrasisinin geleceği açısından hayati önem taşımaktadır. Başarısız olduğu takdirde, müesses nizamdan umudunu kesen kitleler, gittikçe daha öfkeli şekilde, sistem dışı liderlere yöneleceklerdir. Uluslararası sistemdeki konumu itibarıyla Amerika'nın popülizme teslim olması, küresel ölçekte popülist liderleri cesaretlendireceğinden, seçim sonrası gelişmeler, özgür bir gelecek beklentisi içinde olan herkesi yakından ilgilendirmektedir.

## NOTLAR

1. <https://www.washingtonpost.com/elections/#senate>
2. <https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/elections/exit-polls-changes-2016-2020/>
3. <https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/elections/exit-polls-changes-2016-2020/>
4. <https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/elections/exit-polls-changes-2016-2020/>
5. <https://uk.reuters.com/article/us-usa-election-exitpoll/trump-gains-with-latinos-loses-some-white-voters-exit-polls-idUSKBN27J2T9>
6. <https://www.americanprogress.org/issues/democracy/reports/2020/07/08/487426/partisan-gerrymandering-limits-voting-rights/>
7. <https://www.theguardian.com/world/2020/may/20/black-americans-death-rate-covid-19-coronavirus>
8. <https://www.pewsocialtrends.org/2020/09/24/economic-fallout-from-covid-19-continues-to-hit-lower-income-americans-the-hardest/>
9. <https://apnews.com/article/voters-election-judgment-donald-trump-52d3c169410f032b54b94efdd69fbd2>
10. [https://www.bls.gov/news.release/archives/laus\\_10182019.pdf](https://www.bls.gov/news.release/archives/laus_10182019.pdf)
11. <https://www.bbc.co.uk/news/world-us-canada-52907646>
12. <https://www.ft.com/content/6b3e23cc-645d-49c5-a63d-040de86b3d75>
13. <https://www.nytimes.com/2020/06/17/business/trump-opportunity-zone-jobs.html>
14. <https://www.nytimes.com/2020/10/26/us/politics/kushner-black-racist-stereotype.html>
15. <https://www.nme.com/news/music/50-cent-confirms-trump-support-once-again-i-dont-want-to-be-20-cent-2795021>
16. <https://www.nme.com/news/music/50-cent-confirms-trump-support-once-again-i-dont-want-to-be-20-cent-2795021>
17. <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2020/10/trump-latinos-biden-2020/616901/>
18. <https://www.washingtonpost.com/graphics/2020/elections/exit-polls-changes-2016-2020/>
19. <https://www.tampabay.com/news/florida-politics/elections/2020/10/11/trump-campaign-launches-fighters-against-socialism-bus-tour-in-tampa/>
20. <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2020/10/02/most-cuban-american-voters-identify-as-republican-in-2020/>
21. <https://www.nytimes.com/2020/11/09/us/politics/democrats-latino-voters.html>



**Selin Nasi**, gazeteci ve Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde doktora adaydır.

Bu çalışmada belirtilen görüşler yazarlara ait olup İstanPol ve Friedrich Ebert Stiftung Derneği'nin kurumsal görüşleri ile kısmen ya da tamamen örtüşmeyebilir.